

Чому всихає хвойний ліс?

Все частіше жителі району почали нарікати на масову вирубку лісу, не знаючи істинних причин. Активісти сільських рад масово протестують. Вони бачать свіжозрізані чисті пеньки і роблять хибні висновки, але справжня причина криється саме в кроні дерев.

Ми вирішили поспілкуватись з цього приводу з головним лісничим ДП "Новоград - Волинський лісгосп АПК" ЖОКАП Житомироблагроліс, Русланом Косянчуком та з начальником відділу фітопатології Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Вінницялісозахист», Віталієм Стегняком.

- Наразі проводяться санітарні рубки. Така потреба з'явилася у зв'язку з масовим всиханням хвойних дерев, зокрема сосни. Це явище масово спостерігається вже не перший рік.

Суть хвороби полягає в тому, що у верхівку дерева селиться верхівковий короїд. Ці комахи були і раніше. Чисельність їх була незначна. Але у зв'язку з глобальним потеплінням і зниженням рівня ґрунтових вод, розмноження короїда прискорилось, потомство виходить 2-3 рази на рік. Раніше цей показник був 1, інколи 2 рази на рік.

Верхівковий короїд переносить офіостомові гриби. Вони потрапляють усередину гілок та в кору стовбура, закупорюють судини тканин, чим порушують нормальний обмін речовин і ослаблюють дерево. Воно не отримує води та поживних речовин. Коли шкідник саме заселяється в дерево, можна побачити смологечі на стовбурі. Дерево ще бореться. Але, в зв'язку зі зниженням рівня ґрунтових вод, в дереві знижений тиск смоли. І тому воно не має достатніх сил для боротьби зі шкідником.

В результаті такої діяльності грибів та комах соснові насадження всихають. На одному дереві може знаходитись від 5 до 15 тисяч особин цього виду жука. Покоління збільшується в геометричній прогресії. Осередки розмноження комах щоразу збільшуються, спричиняючи швидку загибель дерев на великій площі, а отже, й суцільні санітарні рубки.

Профілактичних засобів боротьби зі шкідником на сьогоднішній день, на жаль, немає. З ним можна боротися тільки методом вирубки. Але і це не дає тривалих результатів. Тому що у

сухих деревах, які підлягають вирубці, цього шкідника вже немає. Він переселяється на нові, свіжі дерева, які знаходяться навколо осередку ураження. Сосни на вигляд здорові, зелені. Але вони вже заражені.

Ще однією перешкодою для своєчасної боротьби зі шкідником стало введення так званого «режиму тиші». Він триває з 1 квітня по 15 червня. Це так званий період розмноження диких тварин. І щоб не заважати їм в цей період, ввели даний режим. Але якраз на цей період припадає перше потомство шкідника. Ми могли б знищити його, проте за новими санітарними нормами не маємо права порушувати режим тиші.

Для санітарної рубки відбираються тільки дерева, які загинули. Дерева після ураження шкідником не відновлюються.

Також, згідно з новими санітарними нормами суцільні санітарні рубки проводяться шляхом вирубування сухостійних, відмираючих і дуже ослаблених дерев, пошкоджених шкідниками, лише у деревостанах, в яких проведення вибіркового санітарних рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче 0,1. Раніше можна було проводити таке вирубування, коли повноти нижче 0,4. Тобто, якщо менше 40% живих дерев, можна було проводити санітарне рубання суцільне. На сьогодні це можна виконувати, тільки коли 10% живих дерев. Але в усіх канонах лісового господарства, коли повнота 0,3 (30% живих дерев), насадження вважається загиблим.

Це має негативний наслідок. За попередніми санітарними умовами можна було вирізати 1-2 ряди живих дерев по периметру всихання. Це ті дерева, в яких сидить шкідник. Така рубка значно скорочувала швидкість розмноження шкідників.

Але не тільки соснові насадження входять до групи ризику. Вже давно борються із всиханням ялини, смереки. Ураженими теж можуть бути дуб, береза, ясен.

Доцільність призначення суцільної санітарної рубки визначається комісією, утвореною за рішенням власників лісів, постійних лісокористувачів, які надають інформацію про утворення такої комісії територіальним органам Держекоінспекції.

До складу комісії входять представники органу виконавчої влади з питань лісового

господарства територіального органу Держлісагентства, органу місцевого самоврядування, на території якого зростають насадження, що потребують суцільної санітарної рубки, державного спеціалізованого лісозахисного підприємства, власника лісів, постійного лісокористувача, а також представники громадськості.

За результатами такого обстеження складається акт обстеження насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки, в якому зазначаються категорія лісів, таксаційна характеристика насаджень за матеріалами лісовпорядкування, причини їх пошкодження, всихання, обґрунтування необхідності проведення суцільної санітарної рубки та строків її проведення, а також пропонуються способи і строки лісовідновлення, заходи щодо оздоровлення, запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень.

Процес оформлення документації теж займає певний час.

Тому ми можемо запевнити Вас і громадськість, що санітарну вирубку ми виконуємо згідно з усіма нормативними документами.